



UTDANNINGS
FORBUNDET

Høringsvar på barnehage- og skolebruksplan

Frist: 31. mai 2021

Kommunestyret i Sunndal har vedtatt at barnehage- og skolestrukturen i kommunen skal utredes, og ei barnehage- og skolebruksplan er ute på høring, med svarfrist 31. mai 2021. Bakgrunnen for vedtaket er både at Sunndal har gått fra å være en kommune med høy inntekt til en kommune med middels inntekt, og at det er forventet en nedgang i barnetallene. I kommunens vedtatte økonomiplan for de neste fire årene er driftsutgiftene vesentlig redusert for både barnehage- og grunnskoletjenesten.

Sunndal kommune er stor i utstrekning, og det er langt inn til sentrum fra enkelte av bygdene og grendene i ytterkantene. Utdanningsforbundet er en profesjonsorganisasjon og en fagforening for lærere i skole og barnehage, og vi ser det ikke som vår oppgave å vurdere hvor i kommunen vi skal ha skoler og barnehager. Det vi ønsker å uttale oss om er rammebetingelser for å drive gode skoler og barnehager i Sunndal.

Barnehage

Vi har flotte og moderne barnehager på Holssand og på Ålvundeid, men barnehagene på Holten og i Tredal har i lengre tid hatt svært dårlige bygg. Utdanningsforbundet mener det haster for både ansatte og barn å få nye lokaler som møter dagens krav til arbeidsmiljø, og som legger godt til rette for lek og læring. Å bygge om eksisterende barnehager eller skoler mener vi er ikke gunstig, fordi det begrenser mulighetene for gode løsninger.

For de ansatte er det viktig at vi nå bygger nytt og stort nok. Vi vet av erfaring at det er vanskelig å ha barnehageavdelinger i lokaler som ikke er tilpasset barnehagedrift, som i leiligheter og kondemnerte bygg. Statistisk Sentralbyrå sine prognoser for barnefødsler i de kommende årene er lite lystige, men vi mener at kommunen bør ta høyde for at de kan bli

gjort til skamme. I en romslig barnehage kan eventuelle ledige rom brukes til mindre lekegrupper, skjerming av barn med behov for ro, helsesykepleier, PPT og fysioterapi.

Skole

Det er forventet at elevtallet i kommunen vil synke i årene fremover, men i tabellen på side 7 i høringsdokumentet ser vi at for barneskolene våre vil elevtallet samla øke med 30 elever de neste 5 årene, og i tabellen på side 6 ser vi at elevtallet i ungdomsskolen (13-15 år) er forventet å synke i noen år, for så å være tilbake på dagens nivå i 2030.

Vi vet at det kan være utfordringer med små grupper og få elever på samme trinn, men det er mange faktorer som virker inn på elevene sin opplevelse av skolehverdagen. Det er fordeler og ulemper med både små og større skoler, og det som passer for en elev kan være uheldig for en annen. Vi kjenner ikke til forskning som gir klare og entydige svar på dette feltet.

Kollegasamarbeid kan være utfordrende i små kollegier hvis en er alene om å undervise i et fag eller på et trinn, men da kan en ha samarbeid mellom skoler. Mennesker er tilpasningsdyktige, og de fleste gjør det beste ut av rammebetingelsene de har. Vi har gode skoler med godt kvalifisert personale i Sunndal kommune.

Det blir sagt i høringsnotatet at hvis den økonomisk ramma for grunnskoletjenesten reduseres, og vi beholder dagens skolestruktur, vil vi få færre lærere per elev på Sande skole og ungdomsskolen. Lærertetthetsnormen sier at i ordinær undervisning skal det være minst en lærer per 15 elever i 1.-4. klasse, og minst en lærer per 20 elever i 5.-10. klasse.

Spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk skal ikke telles med når lærertettheten på en skole regnes ut. Kommunene rapporterer inn tall til staten, og på

Utdanningsdirektoratet.no kan vi søke opp skolene og se hvordan vi ligger an i forhold til normen, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/larernormkalkulator/larernorm-for-grunnskolen2/> og i høringsnotatet er tallene presentert i tabell på side 9. Tallene fra Utdanningsdirektoratet viser at for ungdomsskolen er det veldig lite å gå på, der er gjennomsnittlig elevgruppestørrelse per lærer 19, altså

omtrent som minstenormen. Kommunen kan altså ikke redusere antall lærerårsverk på ungdomsskolen uten at elevtallet går ned.

Hvis det er rapportert inn riktige tall for skolene i kommunen ser vi at det er mer å gå på i barneskolene, og spesielt på mellomtrinnet der minstenormen er 20 elever per lærer. De fire største barneskolene har i dag ifølge tallene en lærertetthet på en lærer per 8 -11 elever. Selv om dette er fine tall må vi huske på at det på flere av skolene er sammenslåtte klassetrinn, og at elevene i klasserommet derfor jobber med fagplaner på ulike klassetrinn. Utdanningsforbundet vil presisere at det her er snakk om en minstenorm for lærertetthet, og vi vil advare mot å sikte mot den. God lærertetthet gir bedre muligheter for å gi tilpasset og variert undervisning, og å arbeide godt med klasse- og skolemiljø. Lærertettheten ser også bedre ut enn den er siden alle skolene har lærere som er tatt ut av ordinær undervisning for å være ressurspersoner og pådrivere i skolenes utviklingsarbeid innenfor lesing, skriving, regning og digitale ferdigheter.

Flere av alternativene som er presentert i høringsnotatet innebærer å øke antallet elever på Sande skole. Skolen har et stort bruttoareal, men for Utdanningsforbundet er det viktig at en eventuell ombygging ivaretar funksjonell utforming av klasserom til elever og arbeidsplasser til personalet. Også om Sande skal ha den samme elevmassen som i dag er det behov for utbedringer. Det gjelder for eksempel antall toaletter til både elever og personale, men det mest prekære er å få en lenge planlagt avdeling eller base for elever med særskilte behov.

Det er viktig å se på de reelle elevtallene når vi skal snakke om skolene i Sunndal, og de viser at elevtallet stiger litt på barneskolene i årene fremover. Elevtallet på ungdomsskolen vil gå litt ned i de nærmeste årene, men så vil det stige igjen. Prognosene til SSB spår både en befolkningsnedgang og relativt lave fødselstall, men vi er ikke der i dag.

Utdanningsforbundet er opptatt av at den økonomiske ramma må harmonere med skolestrukturen, og at vi ikke utarmer klasserommene for å beholde skoler. Hvis vi skal ha skoler i bygdene må det bevilges penger til å drifte dem godt.

For Utdanningsforbundet Sunndal

Lokallagsleder Eli Smisetfoss

Utdanningsforbundet sin klubb ved Tredal barnehage har en egen uttalelse som vi ønsker å legge ved:

Medlemmene i Utdanningsforbundet ved Tredal barnehage har forståelse for at endring må skje for å opprettholde et godt og trygt oppveksttilbud i kommunen. Vi prøver å gi innspill på hva vi synes er viktig å ta med i betraktningen.

Hva er viktig for personalet?

- Godt arbeidsmiljø – gode muligheter for samarbeid i hverdagen og ved overganger innad i barnehagen
- Et større nybygg vil være det beste alternativet for både barn og voksne. Et punkt er at det vil øke muligheten for kompetanseflyt og kollegial veiledning og støtte i møte med det store mangfoldet av barn.
- God plass til de ansatte: Faste kontorplasser til planlegging til alle, gode garderobeløsninger, egne toalett som ikke brukes til stellerom/lager/skjerming/pottetrening osv osv.
- Nok rom for å få gode møtemuligheter for foreldresamtaler, møter med ulike instanser, personalmøter, avdelingsmøter med mer.
- Pauserom skal ikke brukes til møterom, bør holdes adskilt
- Nok lagerplass

Hva er viktig for oss i forhold til barna?

- Nok rom å leke på
- Egne rom for barn med utfordring og behov for skjerming må prioriteres. Dette er et behov vi vil ha bestandig, og er avgjørende for enkelte barn. I tillegg må vi ha egne språkrom og treningsrom for logoped/spes.ped med mer.
- Flere grupperom for hver avdeling, minst 3 rom for barna per avdeling slik at det er gode muligheter til å deles.
- Variert og godt utemiljø
- Tredal har mange fine turområde i nærområde og ligger nært skolen, det er en kjempefin beliggenhet! I tillegg har vi sola og kan være mye ute.
- Gode muligheter for å besøke ulike bedrifter og næringer
- Godt samarbeid med nærskolen – dette gjør overgangen lettere

Bekymringer vi har i forhold til å etablere en barnehage i sentrum:

- En barnehage klin inn i kjøpesenter og hovedveg synes ikke vi er ikke et bra alternativ. Da er det bedre å ha den litt utenfor slik at det blir et stort uteområde med gode turmuligheter uten å måtte vandre i sentrum.
- Hvis det er slik at det skal bygges en stor barnehage så vil det være mer utfordrende for foreldre uten bil som er bosatt i Tredal og omegn.

- Barnefamilier i Tredal og omegn vil oppleve en del overganger med avstand. Fra barnehage i sentrum, til barneskole i Tredal, og til ungdomsskole og videregående på Sande skole
- En stor barnehage midt i sentrum kan oppleves på som støyende og negativt på dagtid for de som bor rundt.
- En stor barnehage kan oppleves mer uoversiktlig for ansatte og brukere. Å sikre kvalitet i alle ledd kan bli utfordrende hvis det blir store avstander mellom ulike nivå i barnehagen(tatt fra høringsdokumentet).
- Ved en stor barnehage tror vi også at det kan bli et stort trykk på trafikken om morgenen og ved henting. Vi tror ikke det kommer til å bli mindre trafikk fordi om en barnehage ligger i sentrum. Ansatte som bor ett stykke unna må komme seg på jobb, og kanskje levere egne barn før de drar på jobb. Brukere som skal frem og tilbake mellom skole og barnehage og egen jobb, må også komme seg frem, og hvis dette skal skje før kl 08.00 på morgenen, tror vi nok at bilen kommer til å være det mest brukte fremkomstmiddelet.

Innspill fra Tredal barnehage avd. Øksendal

Det er mange punkt å ta omsyn til her, men eg vel å konsentrere meg om det eg har sterkaste meiningar om. Punkt 5: «Vidareføring av Øksendal barnehage» Kor vidt barnehagen skal stå som ein sjølvstendig barnehagen eller halde fram som avdeling under Tredal er ein annan diskusjon, underordna det å behalde tilbodet i bygda. Begge alternativa kan fungere godt, men avheng av vilje til samarbeid både blant personale og leiinga.

Fleire av argumenta står i utredninga av bhg- og skulestrukturen, men eg tek dei med, for det er viktig at dei ikkje glepp unna.

Lokalsamfunnet som pedagogisk virkemiddel

- Variert natur, med stor boltreplass for barna. Lett tilgang til eigen gapahuk, og ståande tilbod til å nytte naboar sine gapahukar.
- Godt samarbeid med nærmiljøet, med fjøsbesøk, plukke frukt og besøke kjæledyr, heimar m.m
- Berekraftig utvikling og kjennskap til naturens mangfald

Barna sitt leikemiljø

- Mykje samspel på tvers av alder
- Mindre grupper gjev auka tryggleik
- Store barn lærer å gje yngre barn omsorg og støtte, erfaring og samarbeid med barn med eit anna utgangspunkt enn det ein har sjølv, gjev nyttig erfaring
- Eldre barn som rollemodeller for yngre
- Barn med spesifikke vansker skiller seg mindre ut i ei blanda aldersgruppe
- Mindre overganger i barnehagealder, da barna ikkje må flytte til andre avdelingar
- Ikkje så mange leikekameratar å velje mellom, men barna må lære seg å fungere saman med dei som er der, det vere seg barn i ulik alder, av anna kjønn, og med

andre interesser. Det kan sjåast på som eit stort pluss. Progresjon i samspelet med andre barn kan det og vere i ei lita gruppe.

- Enkelt å dra på tur med ei lita gruppe. Smittesituasjonen har regulert kvardagen mykje, men ellers kan avdeling Øksendal besøke sentrumstilbod på linje med andre barnehagar. (biblioteksbesøk, turar i skateparken, det årlege besøket hos tannlege/brannstasjon/sjukebil)
- Meir skjerma barnemiljø i tilfelle meir Covid-19 eller andre pandemiar

Samarbeid barnehage-lokalsamfunn/ Lokal identitet

- bygda sitt eigarskap til barnehagen, frå blivande foreldre til besteforeldregenerasjonen. Kontakta mellom bygda og barnehagen har vore redusert pga smitte, men ved å legge til grunn tidlegare erfaringar, kan vi dra fram:
 - invitasjon til besøk
 - alltid positiv haldning når barnehagen kontaktar lokalbefolkninga
 - gåver
 - samarbeidsprosjekt ved planar initiert av barnehagen
- barnehagen sin rolle som møtestad for foreldre, og spesielt nyinnflyttarar
- å kunne vere stolt av og kjenne kjærleik til bygda, veks m.a. fram gjennom bruk av, og kunnskap om staden. Viktig punkt om ein vil prøve å ta vare på bygdene
- attraktivitet i forhold til etablering av nye familiar

Kostnader

Avd Øksendal er bygd som barnehage, godt tilrettelagt for drifta. Skal eit nybygg på Sunndalsøra ha plass til dei 20 plassane i Øksendal, vil det føre til auka byggekostnader. Personalmessig er avdelinga noko dyrare å drifte, men det vil variere frå år til år, avhengig av talet på barn. Barnehageåret 2021-2022 vil sannsynlegvis verte eit dyrare år, pga omgjering til småbarnsavdeling og flytting av eldre barn til Tredal. Mindre barn gjev mindre personalressursar, men det må vere tilstrekkeleg personale til å dekke heile dagen

Ved evt endring til sjølvstendig barnehage, trengst det styrarressurs. Styrarressursen Øksendal har rett på, er allereie tilsett i den nye assisterande styrarressursen som er oppretta.

Vidare drift ved avdelinga vil ikkje bety dei store aukene i kostnader

Personalet sin kompetanse og utvikling.

Dagens samarbeid med andre avdelingar er eit pluss. Dette bør også kunne ordnast gjennom samarbeid og nytenking om Øksendal vert ei sjølvstendig barnehage-eining. Erfaringsdeling og kollegial støtte er like gjennomfør bart på små einingar som store, og det har dei same kommunale samarbeidspartnarane.

Til slutt:

Vi er klar over at endringer må skje, men at man skal kassere barnehager bare på grunn av dårlige bygg som ikke holder dagens standard er synd. Vi er enige om at en av barnehagene burde ha bedre lokalisering enn den har i dag. Vi vet at nye bygg er en investering, og det koster. Men er det ikke verd investeringen å ha flere gode barnehage- og skolekretser enn bare en? Ja, så er ikke prognosen for barnefødsler lovende, men ting kan skje. Hva skjer hvis vi satser alle kortene på en stor barnehage og skolekrets i sentrum og det skjer noe uforutsett. Vil vi være utrustet til å være fleksible uten noe bekostning for barna? Denne prosessen krever god planlegging og vi forstår at dette kommer til å ta tid, og at det ikke er enkle valg å ta. Vi som arbeider ut i barnehagene får inntrykk av at valget for noen kretser er allerede tatt, men vi velger likevel å ta med våre tanker inn i ett høringsutkast. For oss som arbeider i Tredal kretsen er vel drømme scenarioet at vi kan beholde Tredal barnehage i nytt bygg, beholde Øksendal barnehage som i dag, og bygge ny, men litt mindre sentrum/Holten barnehage.

Mvh

Tone Bersås

ATV ved Tredal Barnehage